

Dosarul nr. 2ra-2271/18

prima instanță: Judecătoria Chișinău, sediul Rîșcani (jud.: C. Vîrlan)
instanța de apel: Curtea de Apel Chișinău (jud.: G. Dașchevici, S. Gîrbu, L. Bulgac)

DECIZIE

28 noiembrie 2018

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit
al Curții Supreme de Justiție

în componența:

Președintele ședinței, judecătorul

Judecători:

Tatiana Vieru

Maria Ghervas

Nicolae Craiu

Mariana Pitic

Victor Burduh

examinând cererea de recurs declarată de către Larisa Cazacu, reprezentată de către avocatul Căuș Miroslav,

în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Larisa Cazacu împotriva lui Denis Cazacu cu privire la partajarea averii comune pe cote-părți, recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunului imobil, atribuirea întregului bun în schimbul unei sulțe și

cererea reconvențională depusă de Denis Cazacu împotriva Larisei Cazacu cu privire la partajarea averii comune pe cote-părți, recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunului imobil, atribuirea întregului bun în schimbul unei sulțe

împotriva deciziei din 10 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care s-a respins cererea de apel depusă de Larisa Cazacu și s-a menținut hotărârea din 24 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani,

c o n s t a t ă :

La 28 martie 2014, Larisa Cazacu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Denis Cazacu cu privire la partajarea averii comune pe cote-părți, recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunului imobil, atribuirea întregului bun în schimbul unei sulțe.

În motivarea acțiunii, reclamanta a indicat că la 21 noiembrie 2003 a încheiat căsătoria cu Denis Cazacu, iar prin hotărârea din 18 aprilie 2011, căsătoria a fost desfăcută.

Astfel, reclamanta a menționat că în timpul căsătoriei, conform contractului de vânzare-cumpărare nr. 5106 din 24 mai 2004, împreună cu Denis Cazacu au cumpărat un lot de teren cu suprafața de 624 m² numărul cadastral XXXXX din satul Grătiești mun. Chișinău, unde au construit o casă de locuit care nu a fost finisată.

Reclamanta a relatat că lotul de teren și construcția nefinisată sunt proprietate comună în devălmășie a lor.

În acest context, reclamanta a notat că conform certificatului nr. 040 din 20 mai 2013, eliberat de Centru Național Independență și Expertiză a Patrimoniului, construcția nefinisată a fost evaluată în sumă de 230 400 lei, ceea ce constituie suma de 14 500 Euro.

Larisa Cazacu a specificat că s-a adresat pârâtului cu propunerea de a partaja amiabil bunurile proprietate comună, însă pârâtul nu a răspuns la această solicitare.

Larisa Cazacu a solicitat partajarea averii comune a câte $\frac{1}{2}$ cotă-parte, recunoașterea dreptului de proprietate asupra lotului de teren cu suprafața de 624 m², număr cadastral XXXXX și a construcției nefinisate de pe acest teren din satul Grătiești mun. Chișinău, atribuirea lotului de teren cu suprafața de 624 m², număr cadastral XXXXX și a construcției nefinisate cu încasarea din contul său în beneficiul lui Denis Cazacu a unei sulte în sumă de 7250 euro și încasarea din contul lui Denis Cazacu în beneficiul său a cheltuielilor de asistență juridică.

Pe parcursul examinării cauzei, Denis Cazacu a înaintat cerere reconvențională împotriva Larisei Cazacu cu privire la partajarea averii comune pe cote-părți, recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunului imobil, atribuirea întregului bun în schimbul unei sulte (f.d. 33-34).

Denis Cazacu a solicitat partajarea averii comune a câte $\frac{1}{2}$ cotă-parte, recunoașterea dreptului de proprietate asupra lotului de teren cu suprafața de 624 m², număr cadastral XXXXX și a construcției nefinisate de pe acest teren, atribuirea lotului de teren cu suprafața de 624 m², număr cadastral XXXXX și a construcției nefinisate cu încasarea din contul său în beneficiul Larisei Cazacu a unei sulte în sumă de 7250 euro.

Prin hotărârea din 24 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani, s-a respins ca fiind neîntemeiată acțiunea înaintată de către Larisa Cazacu. S-a admis acțiunea reconvențională depusă de Denis Cazacu, s-a dispus partajarea lotului de teren cu suprafața de 624 m², număr cadastral XXXXX și construcția nefinisată din satul Grătiești mun. Chișinău, fiind atribuit în natură lui Denis Cazacu lotul de teren cu suprafața de 624 m², număr cadastral XXXXX și construcția nefinisată amplasată pe acest teren cu încasarea din contul lui Denis Cazacu în beneficiul Larisei Cazacu a unei sulte în sumă de 7250 euro. S-a indicat că hotărârea servește temei ca Organul Cadastral Teritorial Chișinău din cadrul Întreprinderii de Stat „Cadastru” să efectueze înscrierile respective în Registru bunurilor imobile. S-a încasat din contul Larisei Cazacu în beneficiul lui Denis Cazacu cheltuielile privind achitarea taxei de stat în sumă de 152 lei, cheltuielile de asistență juridică în sumă de 5000 lei și cheltuielile de citare în sumă de 22,06 lei, în total 5174,06 lei (f.d 83-86).

Prin decizia din 10 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, s-a respins cererea de apel depusă de Larisa Cazacu și s-a menținut hotărârea din 24 iulie 2017 a Judecătoriei Chișinău, sediul Rîșcani (f.d. 134-138).

La 10 iulie 2018, Larisa Cazacu, reprezentată de către avocatul Căuș Miroslav, prin intermediul oficiului poștal, a declarat recurs împotriva deciziei din 10 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, solicitând admiterea recursului, casarea deciziei instanței de apel și hotărârii primei instanțe, cu pronunțarea unei noi hotărâri de admitere a acțiunii inițiale și respingere a acțiunii reconvenționale depuse de Denis Cazacu.

În motivarea ilegalității deciziei contestate, recurentul a afirmat că instanțele judecătorești prin hotărârile pronunțate au încălcat normele de drept material și procedural, fiindu-i încălcat dreptul la un proces echitabil.

Astfel, recurenta a menționat că din art. 361 alin. (2) lit. a) Cod civil rezultă că bunul, care trebuie partajat poate fi atribuit în folosul unei părți cu achitarea sultei dacă există cerere din parte celui care renunță la cota sa parte din dreptul de proprietate a bunului și este de acord să-i fie atribuită sulta bănească.

Consideră recurenta că această interpretare a art. 361 alin. (2) lit. a) Cod civil vine în concordanță cu normele dreptului de proprietate, deoarece bunul poate fi transmis în întregime unuia din proprietari, dacă celălalt proprietar renunță la dreptul de proprietate în favoarea celuilalt și este de acord să primească sulta.

În acest context, recurenta a notat că instanțele de judecată au expropriat-o de un bun fără acordul ei, fiindu-i încălcat dreptul de proprietate.

Recurenta a specificat că practica judiciară în asemenea cazuri prevede respingerea acțiunii de partaj în lipsa acordurilor ambilor părți la renunțarea proprietății bunului sau expunerea bunului la licitație în cazul în care ambii solicitanți sulta.

La 10 octombrie 2018, în conformitate art. 439 alin. (2) din Codul de procedură civilă, Curtea Supremă de Justiție a comunicat cererea de recurs lui Denis Cazacu, informându-l că referința se depune în termen de o lună de la data primirii scrisorii. În mod corespunzător, dacă referința nu este prezentată în termenul stabilit, admisibilitatea recursului se decide în lipsa acesteia (f.d. 131).

La data stabilită pentru examinarea admisibilității recursului, Denis Cazacu nu a depus referință, prin care să-și exprime poziția cu privire la recursul declarat.

În conformitate cu articolul 434 din Codul de procedură civilă, recursul se declară în termen de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, dacă legea nu prevede altfel. Termenul respectiv este de decădere și nu poate fi restabilit. Această limită temporală este esențială pentru a asigura buna administrare a justiției și, în special, principiul securității juridice (a se vedea Marc Brauer, ibidem, parag. 35; Tence vs Slovenia, 31 mai 2016, parag. 31).

Astfel, prin prisma dispoziției citate, completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție constată în termen recursul declarat de Larisa Cazacu, reprezentată de către avocatul Căuș Miroslav la 10 iulie 2018 împotriva deciziei din 10 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În conformitate cu art. 441 din Codul de procedură civilă, în cazul în care recursul este considerat admisibil, un complet din 5 judecători examinează fondul recursului.

În corespundere cu art. 444 din Codul de procedură civilă, recursul s-a examinat fără înștiințarea participanților la proces, însă data și ora ședinței a fost plasată pe pagina web a Curții Supreme de Justiție. Astfel, Colegiul a decis inoportună invitarea acestora, întrucât argumentele expuse în cererea de recurs au fost formulate cu suficientă precizie pentru a permite instanței verificarea legalității hotărârii atacate. Totodată, toate punctele de drept care puteau exista în această cauză pot fi cercetate și soluționate în mod adecvat pe baza înscrisurilor prezente la dosar. În esență, recurentul și intimații au avut posibilitatea să își prezinte poziția în scris și să răspundă la concluziile părții adverse. Mai mult, nici un participant nu a solicitat

audierea publică a cauzei sale (a se vedea, *mutatis mutandis*, *Auza Vilho Eskelinen și alții v. Finlanda*, 19 aprilie 2007, parag. 72 – 75, *Eriksson v. Suedia*, 12 aprilie 2012, parag. 66, 72, *Pönkä v. Estonia*, 8 noiembrie 2016, parag. 33 – 34).

Suplimentar, în parag. 26 – 27 din decizia Curții Constituționale nr. 95 din 19 decembrie 2016 privind excepția de neconstituționalitate a articolului 444 din Codul de procedură civilă, Curtea a statuat că în cazul procedurilor care au ca obiect autorizarea unui apel sau care consacră verificarea unor aspecte de drept, și nu de fapt, sunt îndeplinite condițiile articolului 6 din Convenție chiar dacă instanța de apel sau de recurs nu oferă reclamantului posibilitate să se exprime în fața sa, în persoană. Iar, în esență nu este afectat accesul liber la justiție.

Verificând decizia contestată în raport cu criticile formulate, în limitele controlului de legalitate și temeiurilor de drept invocate, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Larisa Cazacu, reprezentată de către avocatul Căuș Miroslav este întemeiat și urmează a fi admis, cu dispunerea casării deciziei din 10 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău și trimiterea cauzei spre rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecători, pentru motivele ce succed.

În conformitate cu art. 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, instanța, după ce judecă recursul, este în drept: să admită recursul, să caseze integral decizia instanței de apel și să trimită cauza spre rejudecare în instanța de apel o singură dată dacă eroarea judiciară nu poate fi corectată de către instanța de recurs.

Instanța de recurs notează că raportul juridic dedus judecății vizează cererea de chemare în judecată depusă de Larisa Cazacu împotriva lui Denis Cazacu cu privire la partajarea averii comune pe cote-părți, recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunului imobil, atribuirea întregului bun în schimbul unei sulte și cererea reconvențională depusă de Denis Cazacu împotriva Larisei Cazacu cu privire la partajarea averii comune pe cote-părți, recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunului imobil, atribuirea întregului bun în schimbul unei sulte.

Colegiul lărgit remarcă că, atât prima instanța, cât și instanța de apel, fiind investite cu examinarea prezentei cauze au hotărât că pretențiile înaintate de Larisa Cazacu sunt neîntemeiate, iar pretențiile înaintate de Denis Cazacu conform cererii reconvenționale sunt întemeiate.

Referitor la procesul de luare a acestei soluții, instanța de apel a stabilit că toate bunurile dobândite în timpul căsătoriei sunt proprietate comună în devălmășie a soților, iar potrivit explicațiilor, Larisa Cazacu nu locuiește în Republica Moldova, cu atât mai mult în imobilul în litigiu, iar din acest considerent, a ajuns la concluzia de a atribui în natură lui Denis Cazacu terenul cu suprafața de 624 m², număr cadastral XXXXX și construcția nefinisată amplasată pe acest teren din satul Grătiești mun. Chișinău în schimbul unei sulte în mărime de 7250 euro.

În drept, hotărârea judecătorească a fost întemeiată în baza prevederilor art. 361 alin. (2), 373 alin. (1) Cod civil.

Instanța de recurs constată că la soluționarea cauzei nu au fost stabilite pe deplin circumstanțele care au importanță pentru judecarea cauzei în fond, concluziile instanței de judecată, fiind incorecte, rezultate din aplicarea greșită și interpretarea eronată de către instanța de apel a normelor de drept material, precum și aprecierea incorectă a probelor prezentate.

În conformitate cu articolul 432 alin. (2) lit. c) și alin. (4) din Codul de procedură civilă, se consideră că normele de drept material au fost încălcate sau aplicate eronat în cazul în care instanța judecătorească a interpretat în mod eronat legea. Săvârșirea altor încălcări decât cele indicate la alin.(3) constituie temei de declarare a recursului doar în cazul în care instanța de recurs consideră că aprecierea probelor de către instanța judecătorească a fost arbitrară, sau în cazul în care erorile comise au dus la încălcarea drepturilor și libertăților fundamentale ale omului.

Din perspectiva acestor temeuri, Larisa Cazacu, a afirmat că instanța de apel a interpretat eronat articolului 361 alin. (2) lit. a) din Codul familiei, întrucât instanța de apel nu a luat în considerare faptul că bunul care trebuie partajat, poate fi atribuit în folosul unei părți cu achitarea unei sulte, dacă există cerere din partea celui care renunță la cota sa parte din dreptul de proprietate a bunului și este de acord să-i fie atribuit sulta bănească.

În acest sens, pentru a elucida aspectele abordate mai sus, instanța de recurs va raporta circumstanțele prezentate mai sus la criticile invocate de recurentă și va opera cu prevederile Codului familiei și Codului civil. În plus, instanța de judecată va trebui să se asigure că în cazul de față Curtea de Apel Chișinău a îndeplinit condiția unei examinări efective și a oferit un răspuns specific și explicit mijloacelor hotărâtoare pentru rezultatul procesului (a se vedea, în contrast, *Lebedinschi vs Moldova*, 16 iunie 2015, parag. 31, 35 – 36; *Nichifor vs Moldova*, 20 septembrie 2016, parag. 29 – 31).

Conform articolului 20 alin. (3) din Codul familiei, sunt proprietate în devălmășie a soților bunurile mobile și imobile, care au fost construite, din contul mijloacelor comune, precum și alte bunuri dobândite în timpul căsătoriei, chiar dacă sunt procurate sau depuse pe numele unuia dintre soți.

Alineatul (5) din același articol prevede că sunt proprietate în devălmășie a soților bunurile care au fost dobândite din ziua încheierii căsătoriei până în ziua încetării acesteia. Instanța judecătorească este în drept, în baza cererii soțului interesat care nu este vinovat de desfacerea căsătoriei, să declare bunurile dobândite de către el în perioada cât soții au dus gospodării separate proprietate a acestuia.

Potrivit articolului 321 alin. (2) din Codul civil, în cazul bunurilor imobile, dreptul de proprietate se dobândește la data înscrierii în registrul bunurilor imobile, cu excepțiile prevăzute de lege.

Conform articolul 371 alin. (2) din Codul civil, orice bun dobândit de soți în timpul căsătoriei se prezumă proprietate comună în devălmășie până la proba contrară.

Colegiul lărgit învederează că dreptul la un proces echitabil, garantat de articolul 6 parag. 1 din Convenția Europeană a Drepturilor Omului, cuprinde, printre altele, dreptul părților unui proces de a prezenta observațiile pe care le considera pertinente pentru cauza lor (a se vedea *Artico vs Italia*, 13 mai 1980, parag. 33, *Dumitru Popescu vs România* (nr. 2), 26 aprilie 2007, parag. 100). Acest drept nu poate fi considerat efectiv decât dacă aceste observații sunt într-adevăr „ascultate”, adică analizate cum se cuvine de către instanța sesizată. Cu alte cuvinte, articolul 6 implică în special, în sarcina „instanței”, obligația de a se dedica unei analize efective a temeiurilor, argumentelor și propunerilor de probatoriu ale părților, fără a prestabili pertinenta acestora (a se vedea *Perez vs Franța* (M.C.), 12 februarie 2004, parag. 80, și *Van de Hurk vs Olanda*, 19 aprilie 1994, parag. 59).

Pornind de la argumentele recurente, instanța de recurs constată că la 21 noiembrie 2003, Denis Cazacu a încheiat căsătoria cu Larisa Cazacu, iar prin hotărârea din 18 aprilie 2011 a Judecătoriei Rîșcani, mun. Chișinău, căsătoria a fost desfăcută (f.d. 8).

În timpul căsătoriei, conform contractului de vânzare-cumpărare nr. 5106 din 24 mai 2004, Denis Cazacu împreună cu Larisa Cazacu în calitate de cumpărători au cumpărat un lot de teren cu suprafața de 624 m² numărul cadastral XXXXX din satul Grătiești mun. Chișinău, la prețul de 2935 lei, care la 25 mai 2004 a fost înregistrat în Registrul bunurilor imobile (f.d. 9-10).

Materialele cauzei, precum și declarațiilor părților confirmă faptul că Denis Cazacu și Larisa Cazacu în timpul căsătoriei au construit o casă de locuit pe lotul de teren cu suprafața de 624 m² numărul cadastral XXXXX din satul Grătiești mun. Chișinău, care nu este finisată.

În acest context, Colegiul de control judiciar reiterează că conform certificatului nr.040 din 20 mai 2013 eliberat de Centru de Evaluare Independență și Expertiză a Patrimoniului, valoarea de piață a casei de locuit individuale nefinisate din satul Grătiești mun. Chișinău constituie suma de 230 400 lei sau 14 500 euro (f.d.11).

Instanța de recurs reamintește că potrivit extrasului din Registrul bunurilor imobile, terenul cu suprafața de 624 m² numărul cadastral XXXXX din satul Grătiești mun. Chișinău aparține în tot întreg cu drept de proprietate lui Denis Cazacu și Larisa Cazacu (f.d. 10).

În același context, colegiul remarcă că conform cererii de apel, Larisa Cazacu, reprezentată de către avocatul Căuș Miroslav a invocat încălcarea dreptului de proprietate de către prima instanță prin atribuirea în natură lui Denis Cazacu a lotului de teren și construcției nefinisate amplasată pe acest teren cu încasarea din contul ultimului în beneficiul ei a sultei în sumă de 7250 euro.

Totuși aceste circumstanțe au fost lăsate fără apreciere și analiza cuvenită de către instanța de apel. Așadar, prin lipsa examinării temeiniciei argumentului invocat mai sus, se constată că instanța de apel a dat dovadă de un formalism excesiv în această parte. Or, prin prisma principiului contradictorialității și egalității în arme, instanța de apel era obligată să asigure un echilibru just a intereselor ambelor părți implicate în proces. În esență, motivarea Curții de Apel Chișinău a pus-o într-o situație de dezavantaj pe Larisa Cazacu față de adversarul său (a se vedea Donadze vs Georgia, 7 martie 2006, parag. 35 – 36).

Conform art. 361 alin. (1), alin. (2) lit. a) Cod civil împărțirea bunului proprietate comună pe cote-părți se face în natură, proporțional cotei-părți a fiecărui coproprietar. Dacă bunul proprietate comună pe cote-părți este indivizibil ori nu este partajabil în natură, împărțirea se face prin atribuirea întregului bun, în schimbul unei sulte, în favoarea unui ori a mai multor coproprietari, la cererea lor.

Drept consecință, instanța de recurs conchide că instanța de apel a interpretat eronat articolul 361 alin. (2) din Codul civil, ceea ce se circumscrie temeiului prevăzut la articolul 432 alin. (2) lit. c) din Codul de procedură civilă. În speță, Colegiului lărgit îi revine obligația de a verifica dacă eroarea judiciară poate fi calificată ca esențială și dacă poate fi corectată în baza argumentelor livrate de părți, coroborate prin înscrisurile anexate la materialele cauzei

Colegiul reiterează că într-adevăr, art. 361 Cod civil stabilește posibilitatea împărțirii bunului imobil aflat în proprietate pe cote părți și stabilește modalitatea prin atribuirea întregului bun, în schimbul unei sulte, în favoarea unui ori a mai multor coproprietari, la cererea lor.

Totuși, din sensul normei enunțate este de înțeles că bunul comun poate fi atribuit în proprietatea exclusivă a unuia dintre proprietari, însă o asemenea atribuire poate fi făcută doar cu acordul coproprietarului, în speță Larisa Cazacu.

Atribuirea întregului bun unui coproprietar în cazul partajului judiciar în schimbul unei sulte în favoarea celuilalt coproprietar se poate efectua numai cu acordul și la cererea acestuia, fapt ce atestă că acordul este obligatoriu la atribuirea bunului în proprietatea exclusivă a unui dintre proprietari și asupra sultei.

Din acest punct de vedere, instanța de judecată învederează că, prin sintagma „la cerere” se înțelege cererea coproprietarului căruia urmează să-i fie atribuită sulta bănească.

În atare situație, instanța de apel urmează să stabilească dacă sunt întrunite condițiile art. 361 Cod civil, or la materialele cauzei lipsește asemenea acord a recurente, dimpotrivă, ultima și-a exprimat dezacordul cu atribuirea în proprietatea lui Denis Cazacu a întregului bun imobil în schimbul unei sulte, invocând în acest sens încălcarea dreptului de proprietate.

În mod corespunzător, Colegiul lărgit amintește că instanța de apel a considerat că bunul urmează a fi atribuit în natură lui Denis Cazacu, deoarece Larisa Cazacu, nu locuiește în Republica Moldova, cu atât mai mult în imobilul în litigiu.

În acest context, colegiul notează că nici una din părți nu locuiește în bunul imobil litigios, acesta fiind o construcție nefinisată, fapt declarat instanței și recunoscut de ambele părți. Astfel ambii coproprietari locuiesc în alt spațiu locativ și nu creează impedimente unul altuia la folosirea proprietății comune.

În subsidiar, este de menționat că invocarea de către instanțele de judecată a faptului că Larisa Cazanu nu locuiește în imobil nu constituie temei de atribuire în natură lui Denis Cazacu a imobilului și terenului cu încasarea din contul ultimului a unei sulte, deoarece în primul rând ambii coproprietari locuiesc în alt spațiu locativ, iar în al doilea rând, aceasta ar duce la violarea dreptului de proprietate al persoanei deposedate de bun în schimbul sultei bănești.

Potrivit jurisprudenței naționale, la soluționarea litigiului asupra unui imobil, apărut înainte de finalizarea construirii și înregistrării lui, instanța judecătorească nu va putea să recunoască dreptul de proprietate asupra imobilului respectiv, ci numai asupra materialelor de construcție din care este alcătuit imobilul, cu posibilitatea ulterioară a proprietarului materialelor și al autorizației de construcție de a continua construirea și a înregistra dreptul de proprietate pe cale administrativă.

De asemenea, în cazul în care construcția este realizată în coparticipație, reieșind din măsura procentuală a stadiului de construcție și posibilitatea tehnică de partajare în natură a imobilului în părți separate, instanța judecătorească, la cererea soților, poate împărți construcția nefinalizată, cu posibilitatea înregistrării ulterioare pe cale administrativă a dreptului de proprietate pentru fiecare titular al părții sale din construcție, după finalizarea și darea în exploatare a construcției.

Considerațiile de mai sus sunt suficiente pentru a stabili că erorile judiciare analizate în speță sunt esențiale și nu pot fi corectate în această fază. Or judecarea

recursului, exercitat conform rigorilor impuse de articolul 432 alin. (1) din Codul de procedură civilă, are caracter devolutiv numai pentru problemele de drept material și procedural. În acest caz, articolul 442 din Codul de procedură civilă prevede că în ordine de recurs nu pot fi administrate probe noi, ceea ce consolidează poziția susmenționată.

Suplimentar, Colegiul a stabilit că instanțele de judecată au ajuns la concluzia de a atribui în natură lui Denis Cazacu atât terenul cu suprafața de 624 m², număr cadastral XXXXX, cât și construcția nefinisată amplasată pe acest teren din satul Grătiești mun. Chișinău în schimbul unei sulte în mărime de 7250 euro, adică ½ din suma stabilită conform certificatului nr. 040 din 20 mai 2013, eliberat de Centru Național Independență și Expertiză a Patrimoniului (f.d. 11).

La acest capitol, Colegiul lărgit notează că conform certificatului nr. 040 din 20 mai 2013, menționat mai sus a fost evaluată în sumă de 14 500 euro doar construcția nefinisată din satul Grătiești mun. Chișinău, nu și terenul pe care este amplasată această construcție.

În lumina celor relatate, colegiul consideră că instanța de apel nu a verificat posibilitățile de partajare și prețul real atât al imobilului, cât și a terenului, or la materialele cauzei lipsesc probe în acest sens. În consecință, instanța de recurs conchide că, instanța de apel, care are atribuții de dezvoltare devolutivă a fondului cazului la judecarea apelului, nu a constatat și elucidat toate aceste circumstanțe importante pentru soluționarea pricinii în fond, și ca urmare, a pronunțat o soluție ilegală.

Așadar, omisiunea instanței de apel conduce inevitabil la încălcarea garanțiilor unui proces echitabil, din moment ce observațiile recurentei Larisa Cazacu nu au fost analizate într-un mod efectiv. În concluzie, recurenta trebuie să aibă posibilitatea reală să-și prezinte apărarea și să fie audiată de o instanță de apel, care va fi competentă de a examina toate chestiunile de fapt și de drept relevante litigiului (a se vedea A. Menarini Diagnostics S.R.L. vs Italia, 27 septembrie 2011, parag. 59; Akaki Tchaghiashvili, 2 septembrie 2014, parag. 34, Samardžić, ibidem, parag. 31, Gohe și alții vs Franța, 3 iulie 2018, parag. 41 - 43).

Având în vedere problemele de drept ridicate în speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție ajunge la concluzia de a admite recursul, de a casa decizia din 10 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, cu dispunerea restituirii pricinii spre rejudecare în aceeași instanță, în alt complet de judecători.

La rejudecarea pricinii este necesar de remediat neajunsurile procedurii inițiale, iar cauza civilă urmează a fi examinată în întregime în cadrul unor proceduri noi, fiind examinate pe deplin toate pretențiile și observațiile părților în vederea respectării dreptului părților la un proces echitabil.

În conformitate cu articolul 445 alin. (1) lit. c) din Codul de procedură civilă, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție

d e c i d e:

Se admite recursul declarat de recurs declarată de către Larisa Cazacu, reprezentată de către avocatul Căuș Miroslav.

Se casează decizia din 10 mai 2018 a Curții de Apel Chișinău, în cauza civilă intentată la cererea de chemare în judecată depusă de către Larisa Cazacu împotriva lui Denis Cazacu cu privire la partajarea averii comune pe cote-părți, recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunului imobil, atribuirea întregului bun în schimbul unei sulțe și

cererea reconvențională depusă de Denis Cazacu împotriva Larisei Cazacu cu privire la partajarea averii comune pe cote-părți, recunoașterea dreptului de proprietate asupra bunului imobil, atribuirea întregului bun în schimbul unei sulțe, cu dispunerea trimiterii cauzei spre rejudecare în Curtea de Apel Chișinău, în alt complet de judecători.

Decizia nu se supune niciunei căi de atac.

Președintele ședinței,
Judecătorul

Tatiana Vieru

Judecătorii

Maria Ghervas

Nicolae Craiu

Mariana Pitic

Victor Burduh